

LSAVI alueellinen ilmiöpaja Laitilassa 1.11.2024

Aluehallintovirasto

“

**Miten voin
hakea?**

Aluehallintovirasto

Hakuohje ja hakeminen

- Hakuohje: <https://www.haeavustuksia.fi/fi/haku/va-avi-2024-7/hakuilmoitus/perustiedot>
- Asiointi: <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/>
- Hakijana voi olla Manner-Suomessa sijaitseva kunta/kunnankirjasto
- Vain kirjaston kehittämiseen, monialaisissa hankkeissa tulee muilla toimijoilla olla erillinen rahoitus
- Kaksi painopistettä: lukemisen edistäminen sekä demokratian ja sananvapauden vahvistaminen

Lukemisen edistäminen

- Kehitetään kirjastojen tekemään, kaikkiin väestöryhmiin kohdistuvaan lukutaitotyöhön monipuolisia malleja ja toimintatapoja.
- Kehitetään lukutaitotyötä tukevia rakenteita ja yhteistyötä. - Edistetään kaikenikäisten lukemiskulttuuria.
- Edistetään kaikkien väestöryhmien monilukutaitoja, erityisesti kriittistä lukutaitoa.
- Hankkeiden **tulee toteuttaa** Kansallisen lukutaitostrategian 2030 linjauksia.

Aluehallintovirasto

Demokratian ja sananvapauden vahvistaminen

- Vahvistetaan eri kieli- ja kulttuuriryhmien vuoropuhelua sekä kulttuurista moninaisuutta.
- Kehitetään toimintaa, joka edistää luottamusta ja hyvää, moninäkökulmaista keskusteluympäristöä yhteiskunnassa.
- Edistetään avointa ja luotettavaa tiedonsaantia sekä vahvistetaan lähdekriittisyyttä.
- Kehitetään kaikenikäisten kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia omassa yhteisössään sekä osallisuutta vahvistavia toimintamalleja.
- Kehitetään ja edistetään kirjaston roolia demokratiakasvatuksessa.
- Lisätään vuoropuhelua kansalaisten, viranhaltijoiden ja päättäjien välillä.

Aluehallintovirasto

“

**Keskeistä
kirjastopalvelujen
saatavuus**

Aluehallintovirasto

Omatoimikirjastot

- Omatoimiseen kirjastopalveluun voidaan myöntää rahoitusta, jos hanke parantaa kirjastopalvelujen saatavuutta ja omatoimikirjaston toiminnan monimuotoisuutta.
- Omatoimisen kirjastopalvelun kehittämiseen voidaan myöntää avustusta vain, jos kirjasto ei ole aikaisemmin saanut avustusta omatoimikirjastopalvelun aloittamiseen tai jos kirjasto kehittää edelleen jo toteutettua omatoimipalvelua/konseptia.

“

**Laaja-alaista
kehittämistä, ei
kaatoluokka**

Aluehallintovirasto

Strategiset hankkeet

- Vain erittäin perustelluista syistä
- Tavoitteena uusia, laaja-alaisia toimintamalleja kirjastotyöhön
- Vaikutusalueena useampi kunta
- Yhden kunnan strategiset hankkeet vain, jos ne ovat osa kunnan monialaista kehittämistä
- Lisäksi hankkeen tulee toteuttaa vähintään toista seuraavista kriteereistä:
 - hankkeen tavoitteilla tulee olla selvää uutuusarvoa kirjastokentässä valtakunnallisesti tai alueellisesti
 - hankkeen tuloksena tulee syntyä kirjastotoiminnan laatua parantavia rakenteita tai toimenpiteitä
- **HUOM! HUOM!** Strategisia hankkeita rahoitetaan vain muutamia vuosittain

Tavoitteet ja toimenpiteet

Vaikuttavuus ja vakiinnuttaminen

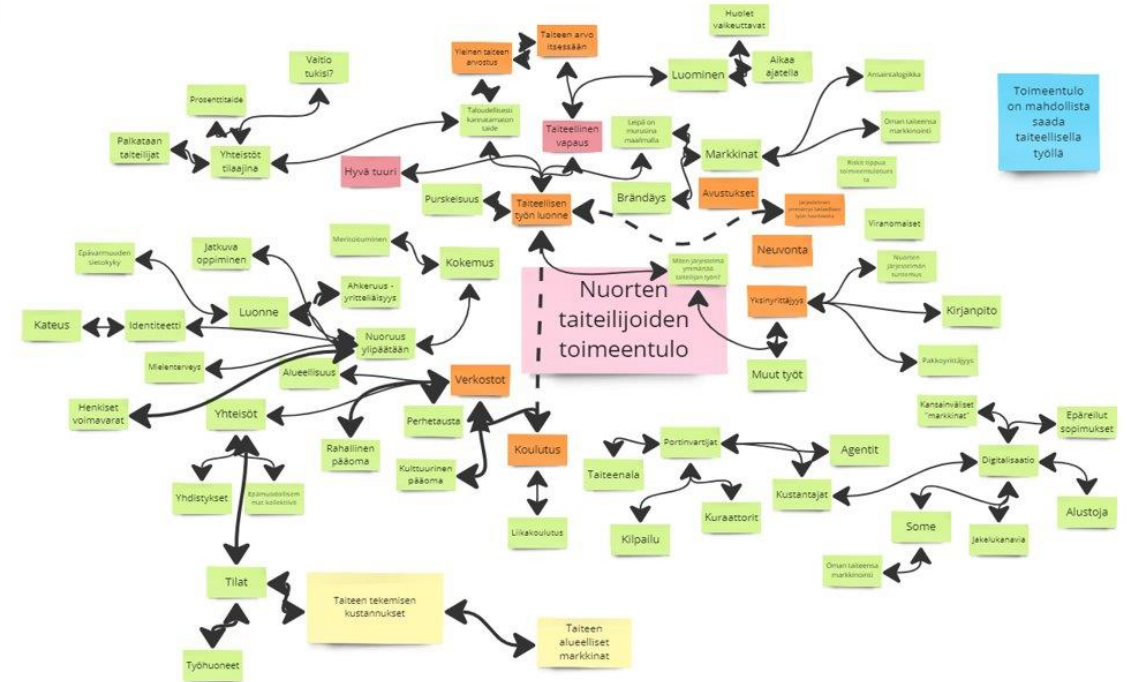
TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

- Haluamme innostaa rohkeuteen, luovuuteen, kokeiluihin ja ennakkoluulottomiin yhteistyövalintoihin!
- Samalla tulee kuitenkin pystyä osoittamaan, että hanketoimija on hyödyntänyt monipuolisesti tietoa toimintaympäristöstään sekä osaa perustella hankkeensa ympäristöstä nousseilla kehittämistarpeilla.
- Mitkä seikat kirjastonne toimintaympäristössä osoittavat tarpeen tälle hankkeelle?
- Miten hanke vastaa toimintaympäristössä havaittuihin kehittämiskohteisiin?
- Miksi juuri nämä kehittämiskohteet ovat tärkeitä toimintaympäristössämme?
- Millaisia kehittämistarpeita strategioista nousee kirjastonne toimintaan?
- Hanketta laatiessa on tärkeä ymmärtää hankkeen kokonaisvaltainen toimintaympäristö sekä mitä kaikkea siihen kuuluu, ja miksi se on hankkeen kannalta tärkeää. Alla oleva kuvaus toimintaympäristöstä löytyy hakulomakkeelta:

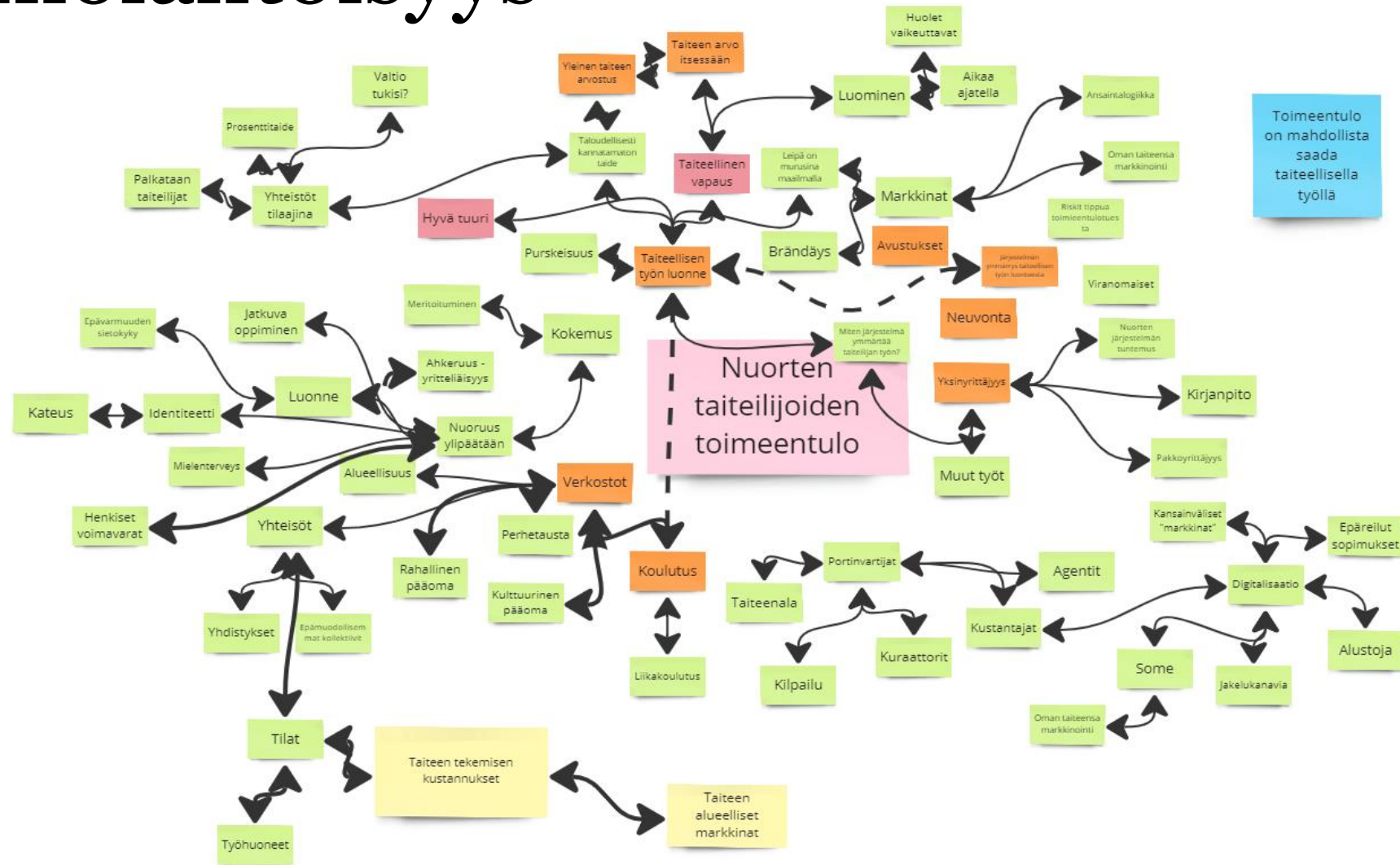
"Toimintaympäristöllä tarkoitetaan toiminnan toteutukseen (olennaisesti) vaikuttavia yhteiskunnallisia, lainsäädännöllisiä, taloudellisia, kulttuurisia, sosiaalisia, poliittisia tai fyysiseen ympäristöön liittyviä tekijöitä. Kuvaile kenttään esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan tilaa, osallisuuden katvealueita, toimijoiden välisiä rajapintoja tai yleisemmin lähitulevaisuudessa olevia haasteita hankkeen toimintaympäristössä."

Ilmiöajattelu ja valtionavustukset

- Maailma on monimutkainen
 - -> muutoksen aikaansaaminen on monen tekijän summa.
- Mihin ja miten halutaan vaikuttaa? Mitä tavoitellaan?
- Ilmiökartat, ilmiöanalyysi
 - Ilmiö tunnettava ensin riittävän hyvin, jotta pystytään tunnistamaan, mitkä tekijät siihen vaikuttavat ja miten näihin tekijöihin vaikutetaan.
 - Mihin on mahdollista vaikuttaa itse ja mihin yhteistyössä muiden kanssa?

Ilmiölähtöisyys

VAIKUTTAVUUS ja VAKIINNUTTAMINEN

VAIKUTTAVUUS

- Vaikuttavuus voi hankkeesta riippuen saada erilaisia muotoja, kuten: jäsentää maailmankuvaa ja tuottaa sivistystä, edistää hyvinvointia, tarjota perustan päätöksenteolle tai kehittää ammatillisia käytäntöjä.
- Mikä on hankkeen uutuus- ja/tai lisäarvo ympäröivälle alueelle?
- Mitkä ovat hankkeen vaikutukset ja vaikuttavuus alueellisesti ja ympäröivälle yhteiskunnalle?
- Miten on suunniteltu toiminnan vaikuttavuuden mallintaminen ja mittarit?
- Kuvaus tulosten kiinnostavuudesta, hyödyntämismahdollisuuksista ja soveltamiskohteista.
- Kuvaus millaisia vaikutuksia hankkeella on kirjaston toimintaympäristöön lyhyellä ja/tai pitkällä aikavälillä.

VAKIINNUTTAMINEN

- Millä tavalla hankkeen aikana kehitetyt toimintamallit ja menetelmät ollaan ottamassa osaksi kirjaston arkea?
- Miten tämän mahdollistaminen suunnitellaan? Esimerkiksi resurssien riittävyys.

Vaikutusketju

Suunnittelu resursseista käsin "Mitä voimme tehdä?"

"Mitä muutoksen aikaansaaminen edellyttää?" Suunnittelu vaikutuksista käsin

Voimavarat, joita tarvitaan toiminnan järjestämisessä	Ne toimenpiteet, joilla tuotokset saadaan aikaan	Käytännön toiminnassa syntyvät suoritteet	Tulokset, jotka seuraavat suoraan toiminnan yhdestä tai useammasta tuotoksesta	Muutokset, jotka tarkasteltava toiminta tai muu tarkasteltava tekijä aiheuttaa joko yksin tai yhdessä muiden tekijöiden kanssa	
				Vaikutukset, jotka seuraavat suoraan tarkasteltavan toiminnan tuotoksista tai välittömistä tuloksista	Vaikutukset, jotka seuraavat epäsuorasti tarkasteltavasta toiminnasta tai muusta tarkasteltavasta tekijästä
Kuvaa vaikutusketju alapuolelle					
Millaisia resursseja me tarvitsemme tuottaaksemme, mitä tarvitaan?	Kuinka me tuotamme sen, mitä tarvitaan?	Mitä meidän tulee tarjota, että muutos olisi mahdollinen?	Kenen tai minkä täytyy altistua muutokselle ja millä tavalla?	Millaisilla konkreettisilla muutoksilla päämäärään liittyvät muutokset saadaan aikaan?	Millaisia muutoksia tarvitaan, että edetään kohti päämäärää?